ZAMAN 23 NİSAN 2005 CUMARTESİ SAYI: 124 ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR www.zaman.com.tr/ailem

ailem

Hayatımızı alt üst eden KORKU

İÇİNDEKİLER

ZAMAN ailem

23 NİSAN 2005 CUMARTESİ SAYI: 124

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi	Ali Akbulut
Genel Yayın Müdürü	Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Şeftali Mustafa Aydın Şemsinur B. Özdemir
Katkıda Bulunanlar	Ali Demirel Ali Budak Osman Karyağdı
Tasarım	Mehmet Şimşek
Kapak Fotoğrafı	M. Yaşar Durukan
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibi Temsilcisi	Yakup Akalın
Reklam Koordinatörü	Yakup Şimşek
Yayın Türü	Yerel Süreli

Çobançeşme Mh. Kalender Sk. No: 21. 34196 Yenibosna-İstanbul Tel: 0212 639 34 50 (pbx) www.zaman.com.tr
Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri

http://www.zaman.com.tr/ailem
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Kim, nerede, ne zaman, nasıl söylemiş?

İnsanlar kendilerine bir haber getiren kişilere farklı tepkiler verebilir. İşte bunlardan iki örnek:

- "Var ya! Falanca adam şöyle (...) demiş, sonra da dediklerini uygulamalarını istemiş. Sen onun kim olduğunu biliyor musun? Hiç de söylendiği gibi doğru ve dürüst bir insan değilmiş!"

- Vay be demek öyle. Aslında iyi adam gibi gözüküyordu. Kandırmış herkesi desene! Yalancı şey...

- Var ya! Falanca adam şöyle (...) demiş, sonra da dediklerini uygulamalarını istemiş. Sen onun kim olduğunu biliyor musun? Hiç de söylendiği gibi doğru ve dürüst bir insan değilmiş!

- Sen bu şahsın bunları söylediğinden emin misin?

- Bilmem ki araştırmadım.

- Bunları sana kim söyledi? Bu bilgileri nereden ve nasıl aldın? Bu insan, dediğin şeyleri ne zaman ve nerede söylemiş?

- Şey! Bu dediklerini bilmiyorum. Bana bunları Remzi Bey söyledi.

- Remzi Bey bunları nereden ve kimden duymuş?

***

Remzi Bey'den duyduğu sözleri sanki bizzat görmüş ve işitmiş gibi anlatan adam, aynı soruları Remzi Bey'e sorduğunda, Remzi Bey'in de net ve makul cevaplarının olmadığı görüldü. Ona da bir başkası söylemişti. Ya o şahıs nereden duymuştu bunları? Zincir karanlık bir noktaya doğru sürüklenip gidiyordu. Bu söylentiler kulaktan kulağa o kadar hızlı yayılmıştı ki kimse bu iddianın ya da iftiranın aslını astarını sormayı düşünmemişti. Neden dersiniz? Peki siz de, "Her duyduğunuza ya da gördüğünüze" inanır mısınız? Size birileri içinde bir çanta dolusu haber ve iddiayla gelse siz de onu hemen tasdik eder misiniz? Yoksa söylenilenleri akıl süzgecinden mi geçirirsiniz?

Remzi Bey'den duyduklarını etrafa yayan bu insanın davranışı birçok sağduyulu arkadaşını rahatsız etti. O arkadaşın rencide edici sözleri kalp kırdı, gönül yıktı. Ne Remzi Bey, ne ona bu sözleri taşıyanlar, ne de Remzi Bey'den duyduklarını başkalarına anlatanlar, sorulan sorulara gerçekçi cevap veremedi. Sadece getirilen bilgileri yaymakla yetindi herkes. Bu arada iddialara inanmayanlardan birinin kulağına ortalıkta dolaşan söylentileri çıkaranlarla ilgili bazı bilgiler geldi. Ama o Remzi Bey ve arkadaşları gibi yapmadı. Bu bilgileri duyduğunda sevinemedi. Bilakis çok üzüldü. Vicdanen rahatsız oldu. Keşke, "Bu duyduklarım doğru olmasaydı!" dedi. Ve duyduklarını kimseyle de paylaşmadı. Bir sır olarak sakladı. Çünkü doğru olan dedikoduları yaymak değildi. O doğru olanı yaptı; söylese kesin haklı olacağı bir meselede sustu, sustu, sustu... Unutmayın! Bazen bilinçli suskunluk, konuşarak halledemeyeceğiniz birçok meseleyi derinden çözecek kadar etkilidir.

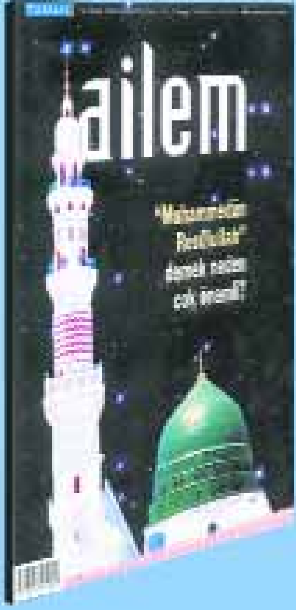
Ailem bir rekora imza attı

Ailem dergisi geçen hafta 2 milyon 500 bin baskı adedine ulaşarak bir rekora imza attı. Hem sayfa sayısının iki katına çıkması hem de tirajın sınırları zorlaması tatlı bir telaşı da beraberinde getirdi. Derginin hazırlanması için 2 ay önceden başlayan çalışmalar meyvesini verdi. Matbaalarımız gece gündüz dergiyi yetiştirmek için seferber oldu. 123. sayımız okurlarımızdan yoğun bir ilgi gördü. Teşekkürler.

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

123. sayı tirajımız:

2.500.000

O, Gönüllerin Efendisi
O, Habib-i Edip
O, Kutlu Nebi
O, İnsanlığın İftihar Tablosu...

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle hazırlanan 64 sayfalık Ailem özel sayısını duyan yüzbinlerce insan, duygu seline kapıldı, gönül pencerelerini O'na (sas) açtı.

İki ay süren hazırlık, sevgi halkasına katılan yüz binlerce gönül insanı, her gün artan talepler, durmaksızın çalışan matbaalar, tam 2 milyon 500 bin adet dergiye ulaştırdı bizi. Ailem dergisini 2 milyon 500 bin tiraja çıkaran hamiyetli okurlarımıza teşekkürler.

Ailem

Kim daha samimi ise...

Mü'minler arasında sevgiyi pekiştiren, kuvvetlendiren davranışlardan biri de, musafaha/tokalaşmadır.

Musafaha yapmak duaların kabulüne, günahların affına vesile olacağını ifade buyuran Allah Resûlü, şu iki müjdeli tespiti de dikkatlerimize tevcih etmektedir:

Enes (ra)'den: Allah Resûlü (sas) buyurdu ki:

"İki Müslüman karşılaşır, birbirlerinin ellerini tutar, musafaha yaparlarsa, Allah mutlaka onların bu halde iken yaptıkları dualarını kabul eder. Ellerini birbirinden ayırmadan günahlarını affeder."

Ebu Hureyre (ra)'den:

Allah Resûlü (sas) buyurdu ki:

"Müslümanlar karşılaştıklarında, musafaha yapar, birbirlerinin hal ve hatırlarını sorarlarsa, Allah onlara bu halde iken 100 rahmet indirir. Doksan dokuzu, daha güler yüzle ve daha samimiyetle kardeşinin halini ve hatırını sorana, biri de diğerine verilir."

Siz nasıl olursanız...

İbn-i Ömer (ra)'den:

-Allah Resulü (sas) buyurdu ki: "Babalarınıza iyilik edin ki, oğullarınız da size iyilik etsin. Siz erkekler iffetli olunuz ki, kadınlarınız da iffetli olsunlar. (Taberani, Mu'cemü'l-Evsat)

* * *

Ana-baba, çocuğunu isyan haline düşürmekten sakınmalı. Ebu Hureyre (ra)'den:

Allah Resulü buyurdu ki:

"Çocuklarınızın size iyilik etmesinde onlara yardımcı olun. (Böyle yardımcı olmayan kimse) isteyerek çocuklarını kendisine âsi edebilir." (Taberani, Mu'cemü'l-Evsat)

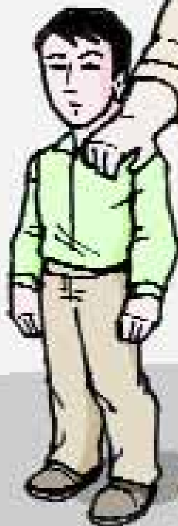
İyilik

İskoçya'da yoksul mu yoksul Fleming adında bir çiftçi yaşardı. Bir gün tarlada çalışırken bir çığlık duydu. Sesin geldiği yere koştuğunda, bataklığa beline kadar batmış bir çocuğun, kurtulmak için çırpındığını gördü. Çocuk, bir yandan da avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Çiftçi çocuğu bataklıktan çıkararak ölümden kurtardı. Ertesi gün Fleming'in evinin önüne gelen gösterişli arabadan şık giyimli bir aristokrat indi. Çiftçinin kurtardığı çocuğun babası olarak tanıttı kendini: "Oğlumu kurtardınız, size bunun karşılığını vermek istiyorum." dedi. Yoksul ve onurlu Fleming; "Kabul edemem!" diyerek ödülü geri çevirdi. Tam bu sırada kapıdan çiftçinin küçük oğlu göründü. "Bu senin oğlun mu?" diye sordu aristokrat. Çiftçi gururla, "Evet!" dedi. Aristokrat devam etti:
"Gel seninle bir anlaşma yapalım. Oğlunu bana ver iyi bir eğitim almasını sağlayayım. Eğer karakteri babasına benziyorsa ileride gurur duyacağın bir kişi olur."

Bu konuşmalar sonunda Fleming'in oğlu aristokratın desteğinde eğitim gördü. Aradan yıllar geçti. Çiftçi Fleming'in oğlu Londra'daki St. Mary's Hospital Tıp Fakültesi'nden mezun oldu ve tüm dünyaya adını "Penisilin"i bulan Sir Alexander Fleming olarak duyurdu. Bir süre sonra aristokratın oğlu zatürreeye yakalandı. Onun kurtuluşuna da Penisilin vesile oldu! Aristokratin adı: Lord Randolph Churchill'di... Oğlunun adı ise: Sir Winston Churchill! Kurtaran doktor da çiftçinin oğlu Sir Alexander Fleming'di.

İLLÜSTRASYON: ABDÜLKERİM KESKİN

Sorumluluklar karşısında, yoluna baş koyduğumuz Peygamberimiz gibi dayanıp sabretmeli, bizi çileden çıkaran hadiseler olduğunda yılgınlık göstermemeliyiz.

■ ALİ DEMİREL

Darılma yok, dayanma var!

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Allah'ın hususî olarak yarattığı ısmarlama bir insandır. O'nun bir insan olarak aramıza katılışı bizler için en büyük bahtiyarlıktır. İnsanlık O Sultanı anladığında ve O'na tabi olduğunda hakiki insanlığa erecektir. Zira Kur'an, O'nun yüce bir ahlâk üzere yaratılmış olduğunu haber veriyor:

"Kasem olsun ki sen yüce bir ahlâk üzere bulunuyorsun." (Kalem, 68/4) Allah Rasulü, bu yüce ve yüksek olan ahlâkı yaşamada dişini sıkmış, bıktırıcı, usandırıcı ve tedirgin edici hadiseler karşısında asla darılmamış ve kırılmamış, alabildiğine bir zindelik içinde daima Allah'ın emirlerini yaşamış ve bu mevzuda mukavemet göstermiştir. Ne olumsuz esintiler O'nu yıldırmış ne de müspet taraftan gelen mükellefiyetler O'nu bıktırmıştır. O, her türlü bela ve musibetlere karşı daima dayanmış, onlara göğüs germiş ve böylece ahlâkın en yücesiyle serfiraz olduğunu göstermiştir.

Cenab-ı Hakk'ın kuluna yüklemiş olduğu mükellefiyetler karşısında kulun dayanması ve darılmaması önemli bir ahlâki yüceliktir. İşte en başta Rasûlü Ekrem bunu yapmıştır. O, bütün insanlığı hak ve hakikate davet vazifesiyle görevlendirildiği zaman, *"Kime ne anlatacağım?" "Beni kim dinler?"* demeden, insanların içine yönelmiş, hak ve hakikati neşretmiştir. Musibetler yer yer O'nu tehdit eder hale gelmiş; fakat O, bunların hiçbirinde en ufak bir yılgınlık göstermemiş, Rabb'isine karşı kullukta daima ciddi bir teslimiyet içinde vazifesini yerine getirmeye çalışmıştır.

Dayanma ve darılmama, yılgınlık göstermeme ve gönül verilen şeyde sonuna kadar sebat etme mevzuunda Allah Rasulü'nün hayatında örnek gösterilebilecek pek çok tablo vardır. Ancak biz, bunlardan sadece iki tanesini sizinle paylaşmak istiyoruz.

"Allah babanı zayi etmeyecek"

Şimdi gelin hep beraber Mekke'ye doğru bir yolculuğa çıkalım. Allah Rasulü, ciddi bir vakar ve teslimiyet içinde Rabb'isine kulluk yapmak üzere Ka'be'ye doğru geliyor. Beytullah'ta secde için mübarek başını yere koyuyor. Gözyaşları içinde kavminin kurtulması için dua dua yalvarıyor. Bu sırada kırılası bir el, kesilmiş bir devenin işkembesini sürükleye sürükleye getirip Rasûlü Ekrem'in başının üzerine koyuyor. İşkembenin pis suları Allah Rasulü'nün başından yüzüne ve sırtına doğru akmaya başlıyor. Etraftaki insanlar ise bu manzara karşısında birbirlerine dayanarak katıla katıla gülüyorlar. Neden sonra Allah Rasulü'nün kızı geliyor. Ciddi bir teessür içinde gözleri dolu dolu oluyor. İşkembeyi babasının üzerinden alıp atıyor ve adeta gözyaşlarıyla Efendimiz'in kirlenen mübarek tenini yıkamaya çalışıyor. Kızının derin bir üzüntü ve keder içinde ağladığını gören Rahmet Peygamberi ona şöyle diyor: *"Lâ tebkî yâ büneyyete fe innallahe lâ yudayyiu ebâke - Kızcağızım! Sakın korkup endişe etme. Allah senin babanı zayi etmeyecek."*

Peygamber'in (sas) yüzünden kanlar akıyor

Şimdi de Uhud'a uğrayalım. İşte bakın Mekkeli müşrikler, okçusu, silahşoru, süvarisi ve piyadesiyle hücum ediyorlar. Bu sırada talihsiz bir el Efendimiz'in mübarek başındaki miğferini kırıyor. Miğferin halkaları Allah Rasulü'nün yanağını delip dişini kırıyor. Manzarayı gören Ebu Ubeyde hemen ileri atılıyor. Efendimiz'in yanağına batan halkaları dişleriyle sökeyim derken onun da dişleri kırılıyor. Ancak o, bunu bir şeref olarak görecek ve hayatının sonuna kadar da kırık dişleriyle iftihar edecektir.

Hak ve hakikate davet ettiği bir cemaat tarafından hücuma ve taarruza maruz kalmış Nebiler Nebisi, bir yandan kanlarını silerken, diğer yandan da *"Allah'ım! Kavmime hidayet ver. Çünkü onlar bilmiyorlar!"* diye Allah'a dua dua yalvarıyordu.

Evet, bizler de, Allah'ın bize yüklediği mükellefiyetler karşısında, yoluna baş koyduğumuz Peygamberimiz gibi dayanıp sabretmeli, canımızı sıkıp bizi çileden çıkaran hadiseler olduğunda darılıp kırılmamalı, ne olursa olsun yılgınlık göstermemeli, her durumda azimli ve kararlı olmalıyız.

Firavun, sanki eski gücü kalmış gibi, halkından Musa Aleyhisselamı öldürmek için izin istiyordu. Ancak, halkı onu fikren çoktan terk etmişti. Ve bunu firavun da biliyordu.

■ MUSTAFA AYDIN

Firavun: “Bırakın Musa’yı öldüreyim!”

Firavun; *“Bırakın ben Musa’yı öldüreyim; varsın O da Rabb’ine yalvarsın. Doğrusu ben O’nun, sizin dininizi değiştirmesinden ve bu yerde, bu ülkede fesat çıkarmasından korkuyorum.”* diyordu. (Mü’min, 40/26)

Bilindiği gibi Firavun, Hz. Musa (as) karşısında bütün mücadelelerinde yenik düşmüş ve sonunda O’nu öldürmek için adeta kavminden izin istemektedir. Ayetin ruhunda dinlediğimiz bu ses, Firavun’un aczini, mağlubiyetini ve elinin-kolunun bağlılığını ortaya koymaktadır. “*Bırakın Musa’yı öldüreyim*” sesi, bir çaresizlik hırıltısıdır. Evet, akıl ve mantık açısından Hz. Musa’ya yenik düşen Firavun, cılız bir sesle Hz. Musa’yı öldürmek için kavminden izin istemektedir. Bu üslup müstebid bir idarecinin, kendine güveni olduğu andaki üslubu değildir. Bu üslup, birer birer bütün desteklerini yitiren, her müstebit gibi, güçlü olduğunda zalim, zayıf kalınca da zelil olma hâlinin veya bazı ahval itibarıyla “demokratik” görünme üslubudur. Esasen, ehramların yapımında bütün milletini, hususiyle de İsrailoğullarını çamur, balçık içinde saman çöpü gibi harç olarak kullanmış bir müstebidin bu tavrına dense dense zillet ve riya denir ki bu, tamamen bir kuyruk kısma ve halka sığınma demektir. Böyle yaparken o, bir yandan halkın gücünü arkasına alarak onların eskiden beri bağlana geldikleri âdetlerini, geleneklerini ve dinlerini kendi hesabına değerlendirecek diğer yandan da güçlü iken ezdiği yığınları bu defa da istismar edecekti. Tıpkı Mekke müşriklerinin Efendimiz (sas) için, “*ailelerimizi bölüyor, bizi atalarımızın yolundan döndürmeye çalışıyor*” dedikleri gibi; Firavun da kendi kavmine; “*Dininizi değiştireceğinden, sizi birbirinize düşürüp bozgunculuk çıkarmasından korkuyorum.*” diyor ve kendi müfsitliğini gizleme gayreti içinde, eskiden beri bütün tiranların, diktatörlerin, tağutların yaptığı gibi davranıyordu. Evet Hak karşısında yenilince ya kuvvete ya da demagojiye başvuran, dünyanın kaderine hakim bütün mütekebbirler, despotlar gibi, o da kuvvet gösterisinde bulunmak istiyor, bunun için de halka sığınarak kamuoyu oluşturma gayretleriyle demagojiler yapıyor ve “Onun, dininizi değiştirmesinden korkuyorum.” diyordu.

Ve sanki, o ana kadar her şey yolundaymış, toplum da müreffeh ve mesutmuş da Hz. Musa her şeyi karıştırmış, halkı kargaşaya sürüklemiş gibi bir imaj uyandırmaya çalışıyordu.

İşte böyle bir noktada devreye Firavun'un ailesinden olup da iman eden bir şahıs giriyor: Mü'min-i âl-i firavun. (Rivayete göre bu zat, Hz. Âsiye'nin ağabeyi ve Firavun ordularının da başkomutanıdır.) Hz. Musa gibi bir firasetin, böyle bir kişinin varlığını sezememiş olması düşünülemez. Hz. Musa, onu tanımış, onun gücünü değerlendirm eyi planlamış, adımlarını ona göre atmış ve belli bir noktaya, yani Firavun'un acze düşüp onun karşısında kuyruk kısarak, o ana kadar adeta bir "hiç" yerine koyduğu halkına temannada bulunacak duruma düşmüştü ki, bu zatın ortaya çıkışı ile Hz. Musa durumu fevkalade yerinde değerlendirdi.

Mü'min-i âl-i firavun'a, Kur'ân-ı Kerim'de bazı peygamberlerden bile daha geniş yer verilir. O, Firavun'un demokrasi gösterisi ve kavmine başvurması karşısında, yine demokratik bir tavır sergileyerek işe başlar ve *"Rabb'im Allah dediği için bu adamı öldürecek misiniz?"* der ve sesini yükseltir. Yani o, insanların inanç ve düşüncelerine hiç saygınız yok mu? demek ister ve perde perde sesini yükselterek imanını ortaya koyar. *"Bir gün derdest edileceksiniz, işte o gün size kim yardım edecek?.."* diyerek, ahirete imanını açıklar. Onun bu ölçüde kavmine ikna edici konuşmaları karşısında, Firavun daha bir pusar ve başka demagojilere sığınır: *"Ben ancak size isabetli gördüğümü gösteriyor ve sizi ancak doğru yola çağırıyorum."* diyerek, sûret-i haktan görünme lüzumunu duyar. Firavun'un gittikçe çöküp, nihaî bir kaybetme noktasına doğru hızla ilerlemesine karşılık Hz. Musa fevkalâde rahattır ve Firavun'un tehditleri karşısında en ufak bir sarsıntı bile hissetmez. Bu itibarla da hemen cevabını yapıştırır: *"Ben, hesap gününe inanmayan her zorbadan benim ve sizin Rabb'imize sığındım."* diyerek, bir yandan Hakk'a güvenini ortaya koyarken diğer yandan da bütün insanların Rabb'inin sadece Allah olduğunu bir defa daha hatırlatır.

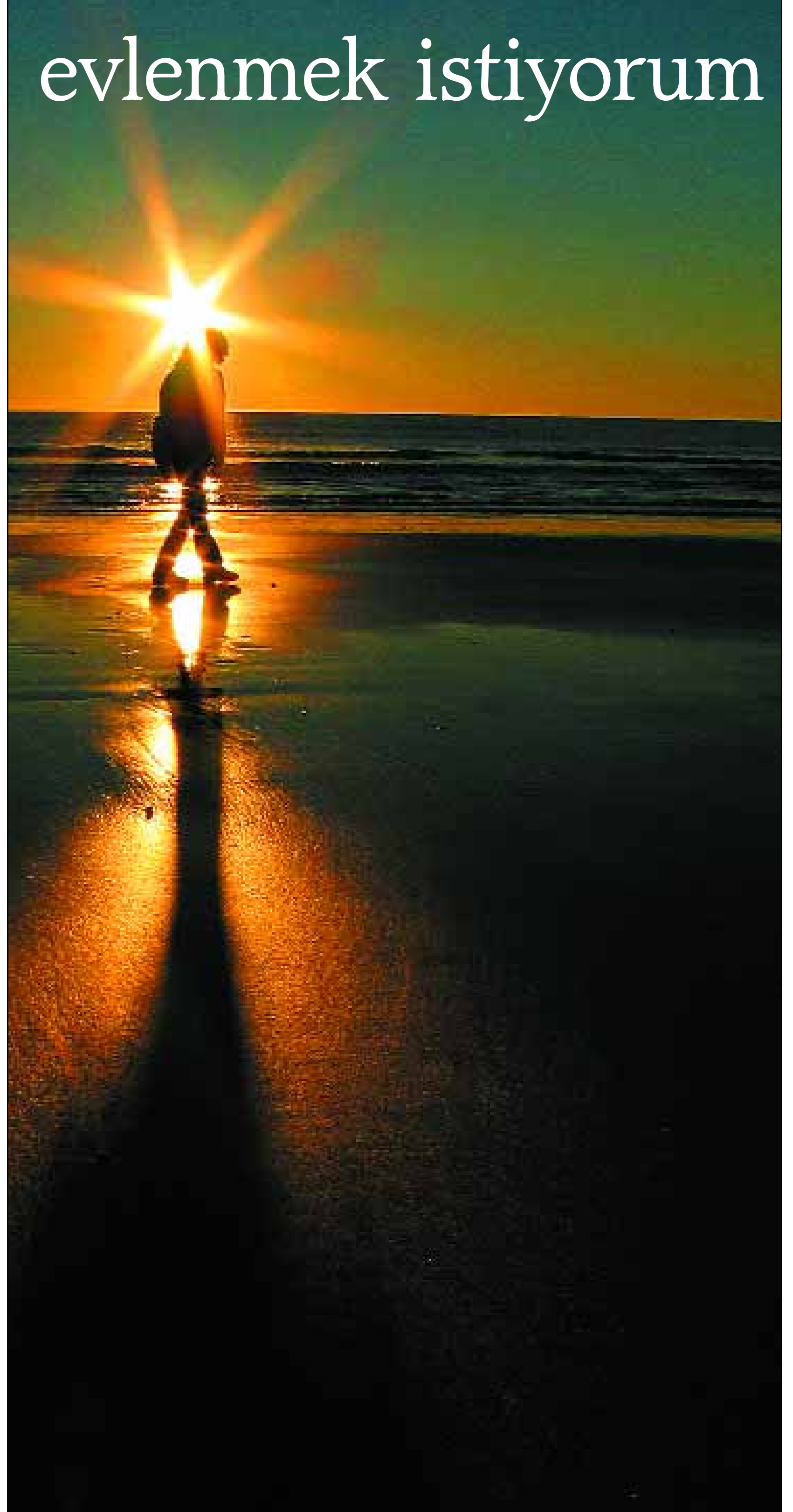
Firavunun ceberrut hali ve artık kendisine bir fayda vermeyecek ilk ve son secdesi (alttaki resim). Süveyş Kanalı yapılırken, bulundu. British Museum'da sergileniyor.

"Biz de seni bugün cansız bedeninle denizden yüksek bir yere atacağız ki, arkadan geleceklere bir ibret olsun." (*Yunus Suresi, 92*)

Bir Almanla evlenmek istiyorum

Ben 38 yaşında bir bayanım. Eşimden ayrılalı 3 sene oldu ve bu süre içinde bir Almanla tanıştım. Ve onunla çok iyi anlaşıyorum. Bana eski eşimin vermediği sevgiyi, güvenci ve saygıyı veriyor. Benimle evlenmek istiyor ve kendi dinini terk ederek bana evlilik isteğinin gerçek olduğunu ispatlamak istedi. Ve kendisi bazı Türk Müslüman erkeğinde olması lazım olan; ama maalesef bulunmayan özellikleri taşıyor. Yani dürüst, yardımsever, kumarı, içkisi olmayan ve evinde mutluluğu arayan bir erkek. Ben dinimize çok düşkün olan bir ailenin kızıyım. Ailemin böyle bir evliliği kabul etmeyeceklerinden eminim. Benim sorum, böyle bir evlilik bir Müslüman bayana uygun mu? Ve aileme bu konuyu nasıl açabilirim? Bu sorunumda bana yardımcı olabilirseniz çok memnun olurum. Sevgilerimle...

Yanılmıyorsam muhatabınızın Müslüman olduğunu belirtmişsiniz. Bildiğim kadarı ile -ki konuyu yine de hocalara danışabilirsiniz- bu durumda bir engeliniz kalmamış oluyor. Ailenizin karşı çıkma gerekçesi nedir bilmiyorum; fakat bu evliliği onaylamayan bir aile eminim ki görüşüyor olmanızı da onaylamaz. Ayrıca muhatabınızı eş olma kriterlerine uygun buluyorsanız ve kişisel olarak anlaşabiliyorsanız bu işi meşrulaştırmalısınız. Bu bağlamda ailenizi bir an önce ikna etmenizi öneririm. İşe muhatabınızın dinimize bakışından ve pozitif özelliklerinden bahsederek başlayabilirsiniz.

Yasemin Yalçın Aktosun

Danışman Psikolog y.aktosun@zaman.com.tr

Ayrılmıyor da... Yanaşmıyor da...

Ailem ekini severek okurum hep. Ne yapacağımı şaşırdığım bir dönemde sizin bölümünüzü görünce çok mutlu oldum. Ben eşimin ikinci eşiyim. İlk eşi ile 3 yıl evli kalmışlar, bir oğlumuz var o evlilikten. Eşim boşandıktan 2 yıl sonra benimle evlendi (İlk eşinden de kendisi boşanmak istemiş). Şu anda da 2 yıllık evliyiz. Eşim çok isteyerek, severek evlendi hatta teklif ettikten sonra 2 hafta içinde düğün yaptı. Düğünden sonra eşimde bir soğukluk başladı ilk günden itibaren. Beni aramıyor, benim aramama da izin vermiyor. Aynı yatakta bile uyumak istemiyor çok soğuk davranıyordu. Şu anda bir kızımız var, 1,5 yıldır ayrı uyuyoruz. Neler yapmadım sabırla; ama bana sürekli 'nötr ol bana karşı, benimle ilgilenme' diyor. Cinsel soğukluğu da var. Ayrılmayı da istemiyor. Beni yönlendirirseniz sevinirim. Sevgiler...

Merhabalar

E-mailiniz bende sabırlı ve yapıcı bir eş olduğunuz imajını oluşturdu. Sanırım eşiniz sizinle birlikte olmaktan veya sizinle birlikte kurmuş olduğu aile yapısından memnun ve bunu yıkmak istemiyor. Eşiniz şayet ayrılmayı düşünmüyorsa muhtemelen sorun siz değilsiniz veya evliliğiniz değildir. Eşinizin kendi içinde aşamadığı birtakım sorunlar olabilir. Ve bu sorunları size yansıtıyor olabilir. Ancak bunların tümü ihtimal. Eşinizi görmeden kesin bir kanıya varmak doğru olmaz. İçinde bulunduğunuz durumdan çıkmak için evvela eşinizi bir uzmandan yardım alması için ikna etmelisiniz. Öncelikli olarak eşinizin bireysel terapiye ve sonrasında da evliliğinizin bir evlilik terapisine ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Vakit kaybetmeden bu konuda eşinizle görüşmenizi tavsiye ederim.

İnsan vücudundaki âlemler hâlâ keşfedilmeyi bekliyor. Ancak insanoğlunun "sahiplik" iddiasında diretmesi ne kadar mantıklı?

■ ŞAFAK DEMİR

Bu bedeni bize veren kim?

"Benim kalbim, benim ellerim, benim vücudum" derken acaba gerçekte kimin ellerinden, kimin kalbinden ve kimin vücudundan bahsediyoruz? Sahip olduğumuzu düşündüğümüz bedenlerimizin mülkiyeti gerçekten bize mi ait? Değilse, ellerim kesilince önce kanı pıhtılaştırıp sonra da yara olmuş elimi ben istemesem de iyileştiren bu ellerin sahibi kim? Eğer el benimse elim kırılınca ya da kanayınca elimin iç yapısını ben dahi bilmiyorken ve bu kendi kendine olamazken acaba kim tedavi ediyor?

İnsan konumu itibarıyla yaratılmışlardan biri olarak Allah'ın mülkiyetinde ve kudretindedir. İnsan gaflet içinde kendi bedenine sahiplenerek dünyalıklar için heveslenir ve bu heveslerin hırsa dönüştüğü yerlerde mülkün gerçek sahibi olan Yaratıcı'sını unutur. Oysaki ne kalbine, ne bir kimya laboratuvarı gibi çalışıp 500 kadar iş gerçekleştiren karaciğerine, ne de akciğerlerine hükmedebilir. Ufacık olmasına rağmen bir şehir karmaşıklığındaki işlevleri yerine getiren küçücük bir hücresine bile hükmedemez. Hatta 80-100 trilyon kadar hücrenin, sürekli hareket halindeki atomlarıyla, uyurken de yürürken de kendisi için çalıştığını fark etmez bile. O halde insan, bedeninin mülküne sahip olduğunu nasıl iddia edebilir?

Şimdi bile pek çok insan ancak bir yeri kanayınca ya da bir hastalığa tutulunca teninin altındaki muazzam alemi fark edebilir. Daha vücudunun ilmine bile sahip olamayan insan ona sahip çıkabilir mi? Eğer sadece kalbin kontrolü bir insanın eline verilmiş olsaydı, her saniye ölmemek için kalbe kan pompalamasını emretmesi gerekir, yaklaşık 100 bin kilometre uzunluğundaki damarlarının hangisinin nerelere uzandığını unutmadan uygun miktar kanı gerekli yerlere yönlendirmesi gerekir, yediği yemeklerin nerelerde sindirileceğini, hangi enzimlerin salgılanacağını ayarlaması gerekir ve bütün bunları yaparken

konuşacaksa bunu ölmemeye çalışarak yapması gerekirdi. Bu da uyumadan sürdürülecek bir ömür demek olurdu. Su içerken bile hangi parmak kaslarına ve hangi kol kaslarına kasılma emrini verip yönlendireceğini bilmesi gerekirdi. Oysaki bunlar, bizim emrimize verilmiş mülkü Allah'ın olan emanetlerdir. Onlar sadece Allah'ın emriyle bizim isteklerimize itaat ederler.

Biz elimizi kaldırırken ellerimize emir vermeyiz. Hatta bir bardak su içecekken elimize "Git şu bardağı getir!" de demeyiz, düşünmeyiz bile, sadece yaparız. Sayfaları çevirirken kendimizi o kadar kaptırdığımız olur ki ellerimizin sayfaları çevirdiğini bile fark etmediğimiz olur. Biz bütün bunları yaparken sadece Allah'ın, kudretindeki bedenimizi isteğimize göre evirip çevirmesini talep ederiz. Allah da bunu hemen bizim için gerçekleştiriverir. Allah, emanet verdiği bedeni yanlış yollarda tüketen, bu emanetinin kadrini bilmeyen kullarını bazen hastalıklarla sınayınca adeta kollarından tutup silkeliyor ve "Bana ait olanı Ben'im yolumda kullan, çünkü mülk Benimdir" diyor.

Allah emanetini iyi muhafaza etmemizi istiyor. Zira her gün abdest ve namazla beş kere bakımını yapmamızı, oruçla zindeliğimizi korumamızı ve kurbanla kendisine yaklaşmamızı, verdiğimiz sadakalarla kaza ve belalardan korunmamızı istiyor. Neticede "Ben" derken bu kelimeyi bir de hak ettiği şekilde iman esaslı anlamalı ve buğulu camlarımızdan madde alemine bakarken, iman bilinciyle camı güzelce silip maddeyi gerçek manasıyla görüp idrak etmeliyiz. Çünkü uyuyan biri için dünya nasıl ki algılardan öte ise ve onun için renkler, sesler, tatlar bir hayalden ibaretse, inanç ayıklığıyla bakılan her varlık da o derece keskinlik arz eder.

Hazırlayan: ELİF KONAR

Çocuk & korku

Sevinç, üzüntü, öfke, kızgınlık, korku... Herkeste zaman zaman ortaya çıkan heyecan halleri olarak nitelendirilmektedir. Nedenleri anlaşılabiliyorsa ve kontrol edilebiliyorsa, bu haller son derece sağlıklı tepkilerdir. Fakat bu tepkiler, kolaylıkla insanın hayatını altüst eden, karmaşık hale getiren, normal dışı tepkiler haline de gelebilir. Korku, görünen ya da görünmeyen tehlikelere karşı gösterilen en doğal tepkidir. Korku normal düzeyde kaldığında, gelişimin bir parçası ve canlı bir savunma mekanizmasıdır. Yeni olan ve bilinmeyen her şey canlılar için ürküntü vericidir. Bu anlamda, çocuğun güçsüzlüğü-acizliği ve bilmediklerinin çokluğu düşünülecek olursa, çocukların korkularının çok olması, yetişkinler tarafından daha rahat anlaşılacaktır. Çocuklar, çevreyi tanıdıkça, beden ve zihin güçleri geliştikçe korkuları da azalacaktır.

Çocuklara ileri yaşlarda yaşadıkları korkuları, anne-baba veya hayat öğretir

Çocuğun sobada elini yakarak, sobanın sıcak olduğunu öğrenmesi gibi, korkuların da pek çoğu deneyimler sonucu öğrenilir. Bebeklik ve çocukluk dönemlerinde yeni bir durumla karşılaşıldığında ebeveynlerin ve çevrenin tepkileri çocuğu etkiler. Anne veya çocukla ilgilenen diğer kişiler bu öğrenme süreçlerinde sürekli endişeli bir yüz ifadesiyle, jest ve mimiklerle onu izler; uyarılarda bulunur veya azarlayıcı olursa, çocuğun dikkati etkinlikten çok o kişinin tepkilerine yönelecektir. Böylece yeni duruma bağlı endişesi de azalmayacak, artacaktır. Kendisinde endişe oluşturan, endişesini artıran bu durumla vb. durumlarla karşılaşmak istemeyerek kaçınacaktır. Bu şekilde kaçınma davranışları pek çok korkuya neden olabilmektedir. Bazen de korkular, kaçınma davranışları olarak değil şartlanma olarak ortaya çıkabilmektedir. Bebek veya çocuk banyo yaparken her seferinde çok yüksek seste bir gürültüyle karşılaşıyorsa yahut her banyoda dayanamayacağı sıcaklıkta suya maruz kalıyorsa banyo korkusu oluşabilecektir vb.

Korkuya neden olan bir diğer faktör, endişelerdir. Endişelerin yol açtığı korkular, genellikle uykuya dalarken veya karanlıkta yaşanabilmektedir. Bir diğer korku faktörü ise, çocuğun başkaların korktukları durumlara tanık olması, yani korkuyu görerek öğrenmesidir. Uçak veya vapura binmekten korkan bir ebeveynin yanında bu vasıtalara binmek zorunda kalan çocuk, onların korku dolu hallerine tanık olunca kendisinde de bu korku gelişebilmektedir vb.

Ayrıca anne-babasından ayrı kalmak da bütün çocukların (her yaşta) en büyük korkuları arasındadır. Bunu pekiştiren davranışlarla karşılaşmaları korkularının artmasına neden olmaktadır. Çarşıda, pazarda, markette hareketli davranan çocuklar, "Uslu durmazsan, seni bırakır giderim." diye korkutulmamalıdırlar.

Her tehlikede sığınağı olarak gördüğü anne-babasının kendisini bırakıp gitmesi ihtimali çocuğu ürkütür ve çocuğun güvenini sarsar. Çocuklar ilk aydan itibaren korkularla tanışmaya başlarlar. Bir bebek için her şey korkutucu olabilir; gürültü, tanımadığı-alışılmamış bir nesne, yabancı bir yüz. Ayrıca bebekler, acıkma, susama, altının ıslanması gibi içlerinden gelen nedenlerle de korku tepkisi verebilmektedir.

İki-üç yaşlarında sifon, elektrik süpürgesi, gök gürültüsü çocukları korkutmaktadır. Üç-dört yaşlarında ise bu korkulara, karanlık, dilenci, hırsız, polis, doktor, öcü korkuları eklenir. Dört yaşında doruğa çıkmış olan korkular yavaş yavaş azalmaya başlayacaktır. Bu yaştan itibaren çocukların korkuları daha somut şeylere yönelmektedir; köpek, düşmek, bir yerinin sıyrılıp çizilmesi, kesilip kanaması gibi.

Anaokulu döneminde korkularda tekrar bir artma görülür. Özellikle altı yaşında; hayalet, cadı ve hortlak, yangın ve hırsız korkusu yeniden artmış şekilde görülür. Karyolanın altında birisi veya bir şey var diye odalarında yalnız yatmaktan korkarlar. Filmlerin etkisinde kalırlar. Bu yaşlardan sonra ise korkularda genel anlamda bir yatışma görülür ama eski korkuların zaman zaman depreşmesi veya yeni korkuların ortaya çıkması da olabilir.

Yabancı korkusu

Bebeğinizin yaklaşık olarak 8. ayda geliştirdiği ve bir-bir buçuk yıl kadar sürebilen yabancı korkusunu normal kabul etmelisiniz. Çocuğumuzun beş yaş civarında geliştirdiği; cadı, canavar gibi bazı hayali figürlerden korkması da ruhsal gelişim açısından beklenebilir bir durumdur. Dikkat edilmesi gereken nokta, bazı korkuların belli dönemlerde ortaya çıkabilecekleri, ancak bu korkuların bir süre sonra ortadan kaybolmalarının da gerekli olduğudur. 6 yaşındaki bir çocuğunuz hâlâ yabancılardan korkuyorsa, bu üstünde durulması gereken bir durumdur.

Bir çok çocuk, çevresel faktörler, yaşanan acı felaketler sebebiyle çeşitli korkulara ve sürekli endişelere sahip olabilirler. Bazıları da fazlasıyla cesurdur!

Okul öncesi çocukta karşılaşılabilecek tipik korkular

Felaketler:

Hayal gücü geniş olan okulöncesi çocuğu, pek çok olası olmayan korku yaşar; kaybolacağı, evin yanacağı, sevilmeyeceği, anne babasının öleceği ya da evi terk edeceği gibi.

Yaralanmak:

Kendine özel bir bedeni ve "ben"i olduğunu fark eden çocuk kaygı duymaya başlar. Kan, acı hissi, duydukları korkunun özünü oluşturur ve bu yüzden küçük yaralanmalardan bile çok korkarlar.

Kırık-dökük:

Bu dönemdeki bazı çocuklar bu sebeple yap-boz oyunlarından da hoşlanmayabilirler.

Yeni yerler:

Çocuklarla ilişkiler, genellikle, aynı mekanlarda aynı işleri yaparak yaşanmaktadır. Bu nedenle çocuk yetişkinle birlikte olsa bile mekan değişince huzursuz olabilir ve eve dönmek isteyebilir. Çocuk için tatile çıkma ve taşınma, bu tür endişelere örnektir. Tatile giderken çocuğunuzun valize eşyalarını koymasını, yanına birkaç oyuncağını almasını sağlayabilirsiniz. Yeni bir eve taşındığınızda ise çocuk için bir köşe hazırlar ve kısa sürede bir düzen kurmaya çalışırsanız faydalı olacaktır. Çocuğunuz, zihninde evin haritasını oluşturuncaya kadar gece ışık yakabilir ve ilk gece çocuğunuzla birlikte yatabilirsiniz.

Yetişkinlerin kullandıkları bazı sözcükler

Çocuklar yetişkinlerin kullandığı bazı mecaz ve soyut ifadelerin ne anlamda kullanıldığını anlayamadıkları için korku duyarlar. Korkulu çocuk filmleri ve haberlerde gördükleri çocuk kurbanlar da (savaşta öldürülen çocuklar, yaralanan-taciz edilen çocuklar, kaçırılan çocuklar vb.) çocuğun dünyanın tehlikeli bir yer olduğu yolundaki düşüncelerini pekiştirmektedir.

Farklılıklar: Bu dönemlerde, cinsel merak arttığı için cinsiyetler arasındaki farklılıklar keşfedilir ve çocukta bu konularda kaygılar artabilir. Bir diğer durum ise, çocuğunuz sizinle birlikte olduğunda kendini güvende hissetmektedir. Sizin bedenen ve ruhen kendisi için hazır bir şekilde onun yanında olduğunuzu bilmesi çocuğunuzu rahatlatır. Fakat anne-babayı depresyonda, öfke krizinde veya incitilmiş görme onda yalnızlık ve huzursuzluk hissi uyandırır.

Çocuğunuzun korkularıyla alay etmeyin, korkaklığa da alıştırmayın

Çocuğunuzun korkularıyla asla alay etmeyin ve alay edilmesine izin vermeyin. Korkularıyla alay edilen çocuk, korkusunu gizleyecek ya da maskeleyerek korkusuz görünmeye çalışacaktır. Çocuğunuz, kendinde ve çevresinde olan bitenle baş etmeyi öğrendikçe korkuları azalacaktır. Ayrıca deneyim ve yaşantılarıyla, düştüğünde-yaralandığında ölmediğini, anne-babasının kaçmadığını, onu terk etmediğini, evi hırsızların basmadığını, dikkat edildiğinde yangın çıkmadığını, insanın kız ve erkek olarak farklı özelliklere sahip olduğunu, hayalet ve canavarların bulunmadığını ve güvende olduğunu fark edecektir. Çocuğunuzun ev dışında hangi deneyimlerin ve yaşantıların üstesinden gelebileceğini kestirmeye çalışın; onu, hayal kırıklığı yaratmayacak ve strese sokmayacak yaşantılar için cesaretlendirin. Cesaretlendirmeye çalışırken, çocuğunuzu yeni deneyimler için bir yarışa sokmamaya dikkat edin.

Çocuğun duygularını ciddiye alın

Çocuğunuzun korkularını ve negatif duygularını reddetmeyin, ciddiye alın; onları yenmesine ve kendi çözümünü bulmasına izin verin.

Esra canavarlardan korkmaktadır. Babası ile aralarından şu şekilde bir diyalog geçer:

Esra: "Baba yatağa gitmek istemiyorum."
Baba: "Neden kızım?"
Esra: "Çünkü odamda canavarlar gizleniyor."
Baba: "Odanda canavar olduğunu düşünüyorsun. Gel bakalım odana birlikte gidelim, belki canavarlarla arkadaş oluruz. Canavarlar ne yemekten hoşlanıyor biliyor musun?"
Esra: "Belki tatlı ya da bisküvi seviyordur."
Baba: "Bu hoşlarına gidebilir. Bakalım, soralım, isterlerse canavarlara yemek koyalım. Canavarlara ne istediğini sor? Neden sormuyorsun?"
Esra: "Onlar insanları korkutmak istiyor."
Baba: "Neden?"
Esra: "Kendilerini güçlü hissetmek için."
Baba: "Eğer odanda bir canavar varsa ve onunla arkadaş olursan sana ne yapabilir?"
Esra: "Beni koruyabilir."
Baba: "Bana sanki iyi bir arkadaş olabilir gibi geliyor ya sana?"
Esra: "Evet, olabilir. Belki..."

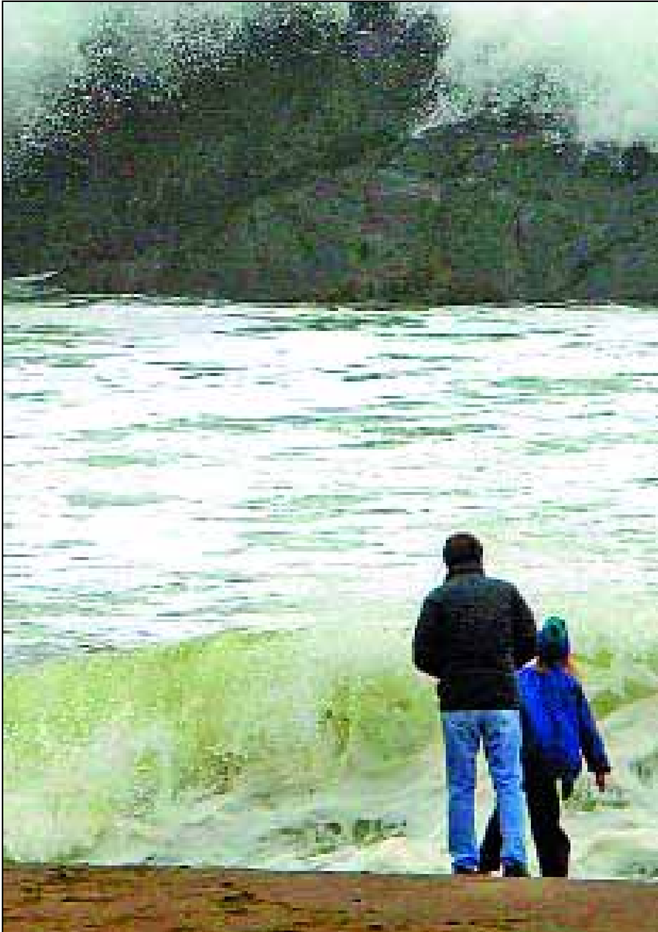
Bu diyalog sayesinde baba, çocuğun duygularını ve neye gereksinimi olduğunu öğrenmiştir, Esra da artık canavarın kendisine fazla tesiri olmayacağını görerek daha pozitif düşünmeye başlamıştır. Bir süre sonra kendiliğinden bu canavar hikayesi unutulacaktır.

Çocuğunuza ve korkularına karşı ne çok koruyucu olun ne de duyarsız kalın. Korkuları olan çocuğunuza neden korktuğunu sorun ve sonrasında da onunla bu konuda konuşun. İyi bir dinleyici olmaya gayret gösterin. Bu korkuları pek çok çocuğun ve hatta yetişkinin yaşadığını anlatın. Çocuğunuza verdiğiniz sözleri mutlaka tutun ki size olan güveni sarsılmasın.

Çocuğun korkularını yenmeye çalışırken, korkuya neden olan belli bir olayın olup olmadığı dikkatlice araştırılmalıdır.

Çocuğunuzu korkuları konusunda rahatlatın. Geçmişte de bazı şeylerden korktuğunu ve bunu nasıl yendiğini hatırlatın; "Hatırlıyor musun, eskiden odana gece kocaman örümceklerin geleceğini düşünüyor ve korkuyordun. Bazen korkunç rüyalar görüyordun. Ama büyüyünce bu korkun geçti." Bu şekilde korkularını yenebileceğini görmesine yardımcı olabilirsiniz. Tam aksi bir hareketle korkularıyla alay ederseniz veya korkularının üstüne giderseniz ya da korkularını hiç ciddiye almazsanız durumun daha da kötüleşmesine sebep olursunuz, bunu unutmayın.

Çocukların korkularını yenmesi için zaman gerekecektir. Bu zaman içerisinde yetişkinlerin dikkat etmesi gereken, sevgi ve ilgi desteğidir. Çocuklar için bu konuda yapılabilecek diğer bir yardım ise, yetişkinlerin onların korkularına inanmaları ve durumlarına anlayış göstermeleridir.

Korku ile fobiyi nasıl birbirinden ayırt edebiliriz?

Çocuğunuzun korkusunun fobi olarak kabul edilebilmesi için şu özellikleri taşıması gerekir:

- Çocuğun yaşadığı korkunun, korktuğu durumdan aşırı derecede büyük olması; parkta bir kez bir çocuğun salıncaktan düştüğünü gördüğü için hiç salıncağa binememek gibi.
- Çocuğun yapılan açıklamalarla ikna olmaması
- Çocuğun istem dışı aşırı derecede korkması, hiçbir şekilde korkusuna engel olamaması
- Çocuğun korktuğu durumdan bilinçli olarak sakınması

Fobi herhangi bir yaş dönemine özgü değildir ve uzun bir süre devam eder. Bazı fobilerde, bu duruma neden olan bir olay saptanabilirken (bir köpek tarafından kovalandığı için bütün köpeklerden korkmak-kaçmak gibi), bir çoğunda böyle bir olayı saptamak mümkün olmayabilir. Fobiler hayatı yaşanmaz hale getirebilir, bir uzman yardımı şarttır.

Çocuğun korkularını yenmeye çalışırken, korkunun bir yaş dönemi özelliği mi olduğu, korkuya neden olan belli bir olayın olup olmadığı dikkatlice araştırılmalıdır. Anne-babalar, çocukla kurdukları ilişkileri gözden geçirmeli, çocukla birlikte bu konuyu ele almalıdırlar. Bütün bunlara rağmen çocuğun korkusunda bir azalma olmuyorsa, konuyla ilgili profesyonel yardım almaktan kaçınmamalıdırlar.

BAYRAMİÇ

Tatlan®

BAYRAMİÇ HELVACISI

TAHİN HELVASI • TAHİN • LOKUM • PEKMEZ • BAL

YAYGIN SERVİS AĞI İLE SEÇKİN MARKET VE ŞARKÜTERİLERDE

BÖLGE BAYİLİKLERİ VERİLECEKTİR

GENEL DAĞITIM

Merkez: 0 266 239 40 09 / Şube: 249 16 33 / Şube: 249 32 12
Şube: 249 29 44 Balıkesir / Şube: 614 68 89 Bigadiç / Balıkesir
Fabrika: 0 286 773 11 09 Bayramiç / Çanakkale

Bayraktar Oğulları

Resulullah'ın müjdesine nail olan sahabiye: Hz. Esma (r.anha)

■ SÜMEYYE GÜRGEN

Hz. Esmâ çok şerefli bir hanımdı. Babası hayatta iken Resulullah'ın dostu, vefatında ise halifesi olan Hz. Ebu Bekir es-Sıddık'dır. Kız kardeşi müminlerin annesi Hz. Aişe'dir. Kocası Zübeyr İbn Avvam'dır.

Hz. Esmâ, İslâm davasına olan hizmeti ve sabrı ile tanınmıştı. Allah yolunda infakta bulunur, müminlerin her türlü sıkıntısına koşardı.

Hz. Esmâ'nın ilk hizmeti hicret esnasında göründü. Cenab-ı Hak, Habib'ine hicret emri verince Efendimiz (sas) doğrudan doğruya Hz. Ebu Bekir'in evine gitmiş ve hicret iznini müjdelemişti.

Bu haberi duyan Hz. Ebu Bekir çok sevinir. Hz. Esmâ babasının ve Resulullah'ın Medine'ye hicret edeceklerini duyunca hiç zaman kaybetmeden yol azığı hazırlamaya başlar. Biraz sonra her şey hazırdır. Fakat su kabını ve azık torbasını bağlayacak bir şey bulamaz. Hemen belindeki kemeri çıkarır, ortadan ikiye böler, birisiyle su kabını, diğeriyle azık torbasını bağlar.

Bu içten, samimi ve fedakarca davranışını gören Resulullah (sas), "Ey Esmâ, sana cennette iki kuşak verilecektir." müjdesini verir.

O günden sonra Hz.Esma'ya "Zatü'n-nitâkayn" yani "iki kuşak sahibi" adı verilmiştir.

Peygamberimiz ve Hz. Ebu Bekir Mekke'den Medine'ye hicret ederken Sevr Mağarası'na girdiler. Üç gün üç gece mağarada kaldılar. Hz. Esmâ, burada da hizmette kusur etmedi ve müşriklerin baskılarına rağmen korkusuzca Resulullah'a ve babasına yiyecekler taşıdı, Mekke'den haberler getirdi. Hz. Ebu Bekir, hicret esnasında lazım olur düşüncesiyle bütün paralarını yanına almıştı. Henüz Müslüman olmamış babası Ebu Kuhafe bu duruma çok sinirlenmiş ve kendi kendine söylenmeye başlamıştı. Dedesini teskin etmek ise Hz. Esmâ'ya kalmıştı. Bir kaba küçük taşları doldurdu, sonra üzerini bir bezle örtüp âmâ olan dedesinin önüne koydu ve ellerini taşların üzerinde dolaştırdı ve "Dedeciğim, işte babam bunları bize bıraktı." dedi. O da teselli buldu.

Hz. Esmâ cömert bir hanımdı. Eli açık, gönlü zengindi. Fakir fukarayı doyurmayı, miskinlere yardım etmeyi çok severdi. Efendimiz (sas) bir gün kendisine, "Ey Esmâ, elini bağlama, aksi halde Cenab-ı Hak da senin üzerine olan ihsanını göndermez." dedi. Yani "Allah yolunda infak et, bol bol sadaka ver, iyilik yap. Sen O'nun rızasını kazanmak için infak ettikçe sevabını kat kat ziyadeleştirir." buyurdu. Hz. Esmâ, iyi bir mümine olduğu gibi iyi de bir anneydi. Hz. Zübeyr ile olan evliliğinden beşi erkek sekiz çocukları dünyaya gelmişti.

Onların İslâmî terbiyesiyle yakından ilgilenmiş, edep ve ahlâklarını en güzel şekilde talim ettirmiş ve sahabelerin büyüklerinden olan Hz. Abdullah İbn Zübeyr gibi İslâm fedaileri ortaya çıkmıştı. Bunlar Allah yolunda kanlarını akıtmış, O'nun rızasına seve seve koşmuşlardır.

Hz. Esmâ, müşfik bir anneydi. Hiç şüphesiz anne için en dayanılmaz ızdırap yavrusunun ölümünü seyretmekti.

Ve Abdullah İbn Zübeyr Allah ve Resulü'nün davasını yaymakla meşgulken Haccac-ı Zalim tarafından şehit edildi ve annesi Hz. Esmâ'nın gözlerinin önünde günlerce asılı bırakıldı. Fakat sabır ve teslimiyetin timsali olan bu yüce hanım Haccac'a, "Siz onun dünyasını berbat ettiniz, o da sizin ahiretinizi berbat etti." diyerek hiç korkmadan hakkı ve hakikati onun yüzüne haykırdı.

Hz. Esmâ, uzun seneler yaşadı. Rabb'ine olan teslimiyet ve inancıyla kendinden sonraki nesillere güzel örnekler gösterdi. Hicretin 73. senesinde yüz yaşında iken vefat etmiştir.

Dünyaya gelmemize vesile olan, her şeyin en iyisinin çocukları için olmasını isteyen ebeveynlerimizi sevaplarımıza ortak edebiliriz.

■ BİROL EMERCE

Anne-babanızın amel defterini açık tutabilirsiniz

Hepimizin bildiği güzel bir dörtlük vardır: *"Ana başta tâc imiş, her derde ilac imiş, bir evlat pîr olsa da, anaya muhtac imiş."* Bu dörtlükteki yere babaları da yerleştirebiliriz. Hele birini ya da ikisini kaybetmişseniz, onlardan ayrılık burun direğinizi zaman zaman sızlatıyor ve *"Ne yapabilirim ki!"* diye dert yanıp duruyorsanız o kadar da çaresiz değilsiniz.

Çünkü hayırlı evlat anne ve babanın amel defterini açık tutacak önemli bir manevi kazanç kapısıdır. Okuduğu her sûre, getirdiği her salavat ve ettiği her dua o niyet etmese de anne ve babasının amel defterine anında kaydedilir.

Evlatların üstlerinde bazı önemli vazifeler vardır. Bunlar, anne ve babalarının dine uygun vasiyetlerini yerine getirmek, namazlardan sonra dua edip sevaplarını onların ruhlarına hediye etmek, sevabı onlara olmak üzere oruç tutmak, hacca gitmek, kurban kesmek, sadaka-i fıtr vermek, varsa kalan borçlarını ödemek, kabirlerini ziyâret edip Kur'ân-ı Kerîm okumak, dostları ile görüşmek, Ramazan'da sevabı onlara olmak üzere sadaka-i fıtır vermek, ana-babanın sevdiği yemeği yapıp, fakirlere dağıtıp ruhlarını şâd etmek. En önemlisi ise arkalarından kötülüklerini söylememektir. Efendimiz (sas), *"Ölülerinizi hayırla anın, iyiliklerini söyleyin, kötülüklerini açıklamayın."* buyurmuştur.

Büyük alimlerimiz, ölünün mezardaki hâlini denize düşmüş kimseye benzetmektedir. Boğulmak üzere olan kimse, kendisini kurtaracak birini beklediği gibi, ölü de, babasından, anasından, kardeşinden, arkadaşından gelecek bir duâyı gözler. Kendisine bir duâ gelince, sanki dünyalar onun olmuş gibi sevinir.

Ebû Übeyd Mâlik bin Rebîa es-Saîdî (ra) bir gün, *"Ey Allâh'ın Resûlü, anne ve babamın vefâtlarından sonra da onlara iyilik yapma imkânı var mı, ne ile onlara iyilik yapabilirim?"* diye sormuştu.

Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz (sas) Efendimiz, *"Evet vardır. Onlara duâ, onlar için Allâh'tan istiğfar (günahlarının affedilmesini) talep etmek, onlardan sonra vasiyetlerini yerine getirmek, anne ve babanın akrabalarına karşı da sıla-i rahmi îfa etmek, anne ve babanın dostlarına ikramda bulunmak." (S. Ebî Dâvud, Edep 12)* cevabını vermiştir.

İbn-i Abbas (ra)'tan rivâyet olunan bir hâdis-i şerifte şöyle buyurulmuştur: *"Bir adam gelerek, 'Ey Allâh'ın Resûlü! Annem vefât etti. Ben onun için tasadukta bulunsam ona faydası olur mu?' diye sordu. Efendimiz (sas), 'Evet' buyurunca, adam, 'Benim meyveliğim var. Sizi şâhit kılıyor ve onu annem için tasadduk ediyorum.' dedi." (S. Buhârî, Vesâyâ 15)*

Sa'd bin Ubâde (ra)'de ise, ölünün arkasından yapılacak sadakanın hangisinin daha efdâl olduğu beyan edilmektedir. Hz. Sa'd (ra) şöyle anlatıyor: *"Ey Allâh'ın Resûlü, dedim. Annem vefat etti. (Onun adına) yapacağım sadakanın hangisi efdâldir? Resûlullah (sas) Efendimiz, 'Su' buyurdular. Bu cevap üzerine Sa'd bir kuyu kazdı ve, 'Bu kuyu Sa'd'ın annesi için.' dedi." (S. Ebî Dâvud, Zekât 42)*

Dünyaya gelmemize vesile olan, kendilerinden fedakârlık edip her şeyin en iyisinin çocukları için olmasını isteyen ve üzerimizde ödenemeyecek derecede hakları olan anne-babalarımızı hayatlarında da öldükten sonra da mutlu ve mesrur etmek elimizde. Hayırlı evlat olabilmek elimizde. Hayatta iken tatlı söz, vefatlarından sonra da günün her ânında hediye edebileceğimiz Fatihalar bizim için de onlar için de en büyük hazine.

Nişandan geri döndüler, hediyeleri geri istiyorlar!

"Dört ay önce kızımızı tanıdığımız, iyi olarak bildiğimiz bir ailenin oğluna nişanladık. Baştan her şey iyi gidiyordu. Fakat ne olduğunu bilemediğimiz bir şeyler oldu ve damat adayı annesiyle birlikte evlilik yolundan döndüklerini, nişanı bozduklarını açıklayarak yüzüğü ve hediyeleri gönderdiler. Şimdi verdikleri bütün hediyeleri geri istiyorlar. Hediyeler içinde altın ve para olanları vermek kolay; ama kullanılan ve dağılan hediyeleri nasıl geri vereceğiz bilemiyoruz. Ayrıca bizim açımızdan hiçbir sebep yokken nişanın atılmasından kızımız son derece üzüntü duyuyor. Ailecek alay edilmiş gibi hissediyoruz. Bu tür olayın hiçbir tazminatı yok mu?"

Nişan, evlilik öncesi evliliğe hazırlık döneminin adıdır. Birbirleriyle evlenme arzusunda olan eşlerin arzularını ortaya koyup kısa veya uzun bir süre içinde evlilik hazırlığı, nişanlılık sürdürüp ardından evlenip yuva kurmaları her toplumda gözlenmektedir. Toplumuzda nişan öncesinde söz kesme olayı da yaşanır. Söz ve nişan dönemlerinden amaç tarafların birbirlerini daha iyi tanıma fırsatını bulmalarıdır. Bu dönemde taraflar örf ve âdetlerine uygun olarak hediyeleşirler. Nişanlılık döneminin iki özelliği vardır. Birincisi; beraberliklerini sürdüremeyeceklerini anlayan nişanlılar her zaman için nişanı bozma hak ve yetkisine sahiptir. İkincisi; nişanlılık, taraflara evliliğin verdiği yakınlığı, birlikte yaşama hakkını ve yetkisini vermez. Yani mahremiyet bakımından nişanlılar, birbirlerine iki yabancı durumundadır. Bu durum, daima her halde göz önünde tutulmalıdır. Nişanın bozulması halinde karşılıklı verilen hediyeler ve mehir konusu İslâm hukuku bakımından önem arz eder. Evlenmeden önce mehir ödemesi yapılmışsa nişanın bozulmasıyla mehrin geri verilmesi gerekir. Eğer mehre atfen verilmiş mal veya para harcanmış, dağılmış ise alınan mehre eşit bir bedel verilmesi gerekmektedir. Karşılıklı verilen hediyeler için Hanefî mezhebi; *"Bu hediyeler hibe hükmüne tâbidir; aynen duruyorsa geri verilir, eğer harcanmış, dağılmış, esaslı ölçüde şekil değiştirmiş ise iade mecburiyeti yoktur."* der.

Mâlikîler, hediyeler konusuna başka bir bakış açısından bakar; *"Eğer nişanı bozan erkek tarafı ise nişanlısına verdiği hediyeleri geri alamaz. Nişan, kız tarafından bozulmuşsa kız tarafı aldığı hediyeleri her durumda erkek tarafına geri vermek durumundadır. Bu durumlarda harcanmış, dağılmış hediyelerin bedellerinin tazmin edilmesi gerekir."* Mâlikîler hediyeleri bağış olarak görmez. Bunları evlenme şartıyla yapılmış 'şartlı hibe' olarak görür. Evliliğin gerçekleşmemesi durumunda şart gerçekleşmemiş olacağından hibenin geri verilmesinin gerektiğini söyler.

Nişanın bozulmasıyla taraflardan birinin zarara uğraması ve bu zarara sebebiyet veren tarafın tazminat ödemesi konusu klasik fıkıh kitaplarında bulunmamaktadır. Ancak günümüzün uygulama ve anlayışları ışığında ifade etmek ge-

rekirse; nişanı bozan taraf karşı tarafın bir zarara sürüklenmesine sebebiyet vermişse bu zararın karşılanması gerekir. Şöyle ki, İslâm hukukuna göre; birisinin, birisine haksız yere zarar vermesi durumunda verdiği zararı tazmin etmesi şarttır. Çünkü meşrû bir hakkın başkasına zarar vererek kullanımı, o hakkın kötüye kullanılması demektir ve karşı tarafa verilen zararın giderilmesi sorumluluğunu doğurur.

Nişan atma her ne kadar bir haksa da bu hakkı, kimseyi incitmeden, maddî ve manevî zarara uğratmadan kullanmak en doğrusu ve en hoş olanıdır. İnsanlar baştan yaptıkları niyetten, gönüllerine yatmadığı, umduklarını bulamadıkları için daha sonra dönebilir; ama önemli olan bu kararı hoşnutlukla, razılıkla uygulamaktır. En içten ve iyi niyetlerle başladığımız hayırlı işlerimizi kul hakkı ve beddualarıh sıkıntılı yükleriyle hayırsız hale getirmekten sakınalım. Unutmayalım, "ah'lar ve gözyaşları üzerine saadet kurulamaz.

Çobançeşme Mh. Kalender Sk. No: 21 Y.Bosna/İstanbul
dr.can@zaman.com.tr
DR. CAN

Cevabınızla huzur buldum

N.K. - Trabzon
Sevgili Dr. Can Bey;
21 yaşında üniversite öğrencisi bir kızım. Öncelikle size sonsuz saygı ve selamlarımı gönderiyor, mektubuma cevap yazdığınız için ayrıca içten teşekkürler ediyorum. Çok mutlu oldum. Yazınızla beni tekrar yaşama döndürüp hayata bağladınız. Yaklaşık 2 haftadır hayatla bağlantım kesilmişti. Yaşıyor muyum, hayatta mıyım ben bile farkında değildim. Yaşamdan hiçbir şekilde zevk alamıyordum. Tam her şeyden elimi çekmişken ve veda etmek üzereyken yazdığınız cevapla huzur buldum.

Dr. Can
Sevgili N.K. Tekrar aramıza döndüğün için ve buna vesile olarak 'Biz'i gördüğün için asıl teşekkür etmesi gereken bizleriz. 2. mektubun ve bu muhteşem dönüşünle Ailem'e ve ailemize tekrar hoş geldin. İnanılmaz güzel yazınla da çok yakıştın doğrusu. Sorununa gelince: İkili ilişkilerde her nedense zaman zaman iniş ve çıkışlarla düş kırıklıkları yaşanıyor. Çok mükemmel giden bazı olgularda bile ufak tefek şeyler dahi "göze gelen kirpik misali" gözyaşlarına sebep olabiliyor. Yani mükemmellikten olan başarısızlık, agresyon inhibisyonu, ifrattan tefrit doğar ya da fazla sevgi inkara veya ayrılığa sebep olur gibi açıklamaları olabilir, bu biir...
İkincisi: Nazar değmiş olabilir...
Üçüncüsü: 3. şahıslar tarafından (kıskanan) fitne sokulmuş olabilir.
Dördüncüsü: Allah'a çok yakın ve kalbin çok pak olduğundan (bizim anladığımız mânâda değil; ama) İlahi bir kıskançlık olabilir... "O'nu benden çok sevdin" diyerek, şefkat tokatı uyarısı dahi yapmış olabilir. Hz. İbrahim Ethem'in oğlunun ruhunu yanına alması gibi...
Beşincisi; seninle ilgilenmiyor, yalan söylüyor, tipini ve kokusunu değiştiriyor, kendine yeni kostümler alıyorsa ve tarzını değiştirdiyse (müzik, hobi, sanat, yaşam, zevk, renk) ülfet olmuş, değişiklik arıyor ya da Türkçe meali ihanet ediyordur. (Umarım yanlış tahmin!)
Altıncısı; - Beklediği şeyleri zamanla vermemiş olabilirsin.
- Beklemediği (söz, hareket, tavır) şeyleri sergilemiş olabilirsin.
- Aşırı ilgi gösterip
1. Şımartmış
2. Usandırmış
3. Şüphelendirmiş
4. Yanındaki ağırlığını koruyamamış
5. Altında ezmiş
6. Şaşırtmış olabilirsiniz.

Yedincisi; depresyona girmiş olabilir. Ama sonuçta 'seninle ortak bir geleceğimiz yok' diyorsa... Ve bu meyanda ise hareket ve sözleri;
A) Dünyanın sonu değil, yıkılma. Sanırım sen onu, onun seni sevdiğinden daha çok sevmişsin. Karşılığını hem burada hem de orada alacaksın. Allah birbirini seven iki kişiden, daha çok seveni, daha çok severmiş.
B) Unutma ki en önemli şey ilişki değil, sen ve "o"sunuz. Ayrı ayrı ikiniz de insansınız, onu ve kendini olduğun gibi kabul et. Eğer sevgisi bittiyse peşini bırak, hayatını yaşasın. Zorla hiçbir şey olmaz. Sıkıntı verir. Zaten öyleyse bu U dönüşünden dolayı hem seni hak etmiyor hem de cezayı ayağına çağırıyor. Bu terk edişinin nedametini yaşayacak.
C) Eğer depresyona girdi ise yardımcı ol, terapi görsün, sahip çık. Anlarsa ne alâ, anlamazsa ve bilmezse kıymetini, Hálık bilir... "Bendensin" de ve hakkını helal et. "Yaşasın özgürlük!" de. İntikamı unut. Her dağdan bir pınar aniden fışkırır.

DR. CAN

Çirkinim!

Ugly Man - Iğdır

Doktor bey. Benim sorunum çirkinlik ve dış görünüş. Beden ve bacaklar çok çok ince, ayak ve el parmaklarım orak gibi. Ayakkabım 45 numara. Başım çok büyük ve şekilsiz. Suratımda da çizgiler var ve görünmesin diye saçlarımı uzatıyorum. Bakımsız ve çirkinim. Üniversitede okuyorum. Ne dostum ne de arkadaşım var. Tüm çocuklar benden korkuyor ve ağlıyorlar. Bu yüzden akrabalarıma gidemiyorum. Artık evde oturmaktan sosyal fobi oluştu. Bir de konuşmaya konuşmaya konuşmasını unuttum. Kelime bulamıyor ve sıkılıyorum. Herkesin söylediği sözler benim için kıyım oluyor. Yalnızlığa ittim kendimi. Hayatta hiç kimsenin arkadaşı olmaya hakkım olmadığını düşünüyorum.

Dr. Can

Her zaman herkesin ve kendine söylediğin şeylerle klasik anlamda Polyannacılık yapmak istemiyorum. Ama aklıma gelenleri yazmaya çalışacağım.

1) Öncelikle cansız, bitki ya da hayvan olarak yaratılmadığımız için her daim teşekkür durumundayız.

2) Güzellik izafi bir kavramdır. Tv'de bazen "deli gibi seviyorum" diyen hatunu ya da adamı gördüğünüzde 'Acaba bunu nasıl bu kadar sevebildi?' dersiniz.

3) Bence siz çirkin değil, biraz farklısınız. Olayı bu yönüyle ele alınca da karşınıza güzellik adına onlarca kapı ve alternatif açılacaktır.

4) Tv sinema ve tiyatro ustaları yıllarca sizin tipinizde bir insan arayıp duruyorlar hep. Çirkin değil, farklı, komik ve zeki. 'Zeki değilim' demeyin üniversite sondasınız, 'komik değilim' demeyin bu konularda yetiştirilebilirsiniz.

5) Okul, üniversite, eğitim, hobiler, beyin gücü, temiz kalp, iyi dost, sıcak insan, usta basketçi, dürüst işadamı, harbi delikanlı, iyi yazar, becerikli usta, insancıl doktor, dürüst siyasetçi, dahi fizikçi, kaliteli sanatçı…

6) 5. şıktaki tüm özel insanlar için sende bulunan, tarif ettiğin hiçbir durumun ilgi ve alakası yok, manisi hiç yok.

7) Eğer Notre Dame'ın kamburu kadar çirkinsen müjde, ülkenin en güzel Esmeralda'sının gönlündesin demektir.

8) Eğer Stephan Hawking kadar ugly isen yine müjde, dünya fiziği senin dudaklarının arasında. Hatta o "ucube"nin dudakları da oynamıyor.

9) Eğer Ahmet Haşim kadar kendini mide bulandırıcı buluyor ve aynalara küstü isen edebiyat dünyasına bomba gibi bir kıymet kazandık demektir.

10) Sakın deme 'onlar özel kişiler'. Hayır. Belki de öyle olmaları onları özel yaptı. Niçin "Allah beni de böyle yaratarak dikenlerimin arasındaki özel gülü açığa çıkartmamı istiyor" diye yola çıkmıyorsun?

Niçin ben farklıyım? Bunun avantajlarını yaşamalıyım diye hareket etmiyorsun? Niçin, "afak" değil enfüs önemlidir", "Ben sizin dış görünüşünüze bakmam, içinize bakarım" sözlerine kulak vermiyorsun? Neden daha 24'ünde 47 numaralı pabuçları, 2,03 cm boyu, çörpü ve eğri bacaklarıyla girdiği bilek güreşlerinde rakibinin kolunu kıracak kadar hayvani bir güce sahip Sn. İ.A.'nın 'Mülkiye'de uluslararası ödüle layık ve aday gösterilmesine gözlerini kapıyorsun ve etrafında dolanan onlarca bayan arkadaşının evlilik tekliflerini duymuyorsun?

Sevgili Ugly, istersen yine de (sosyal fobi madem oluşmuş) özgüven zincirini kırmak için mediko sosyale müracaat et. Bir uzman desteği al.

Ne olursan ol. Yüreğin güzel. Bu, ilk adımın olsun. Mektuplara devam.